

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului
„Cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2026”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de către Biroul Național de Statistică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat în temeiul art. 11 al Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială care stabilește că informația statistică este produsă de producătorii de statistici oficiale, conform programelor multianuale și anuale de lucrări statistice, aprobate de Guvern.</p> <p>Programul anual de lucrări statistice (<i>în continuare - PLS</i>) este un document de planificare a activității statistice și reprezintă instrumentul de bază prin care Biroul Național de Statistică (BNS) în calitatea sa de autoritate centrală în domeniul statisticii oficiale în comun cu alți producători de statistici oficiale realizează producerea informației statistice oficiale în vederea asigurării utilizatorilor cu informații statistice relevante și fiabile.</p> <p>Proiectul PLS pentru anul 2026 a fost elaborat, de asemenea, în conformitate cu prevederile: (i) Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, pentru anii 2025 – 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025; (ii) Planului național de dezvoltare pentru anii 2026-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 238/2025; (iii) Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022; (iv) Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 503/2023.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>PLS pentru anul 2026 este elaborat întru reglementarea activității de producere a statisticilor oficiale, care necesită planificare și coordonare minuțioasă în vederea asigurării pe de o parte a relevanței statisticilor, iar pe de altă parte asigurarea unei sarcini de răspuns neexcesive asupra respondenților și în acest scop a evitării solicitărilor duble de date de la respondenți, utilizării surselor de date administrative relevante pentru elaborarea statisticilor oficiale, rezultate în final în eficientizarea activității statistice. Astfel, PLS pentru anul 2026 va contribui la asigurarea ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților administrației publice locale, instituțiilor academice și de cercetare, organizațiilor societății civile, mass-media, organizațiilor internaționale, precum și a altor utilizatori, cu informație statistică relevantă, fiabilă, oportună, comprehensibilă și comparabilă la nivel internațional, în special cel european, în domeniul economic, social, demografic și de mediu.</p> <p>PLS pentru anul 2026 vine în continuarea PLS pentru anul 2025, care expiră pe 31 decembrie 2025.</p>
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul Programului anual de lucrări statistice 2026 cuprinde cercetările statistice, lucrările de sinteză, studii și analize statistice, precum și informațiile și sursele de date necesare pentru elaborarea statisticilor oficiale.

Capitolul VI al PLS specifică lista lucrărilor și cuprinde două compartimente:

- 1) Compartimentul 1 „Cercetări statistice și alte lucrări realizate în anul 2026 de către Biroul Național de Statistică”, include 27 de capitole care conțin 125 titluri de lucrări statistice, ce au la bază cercetări și calcule statistice cu periodicitate lunară, trimestrială, semestrială și anuală. Totodată, sunt preconizate spre elaborare comunicate și publicații statistice pe diverse domenii conform calendarului de diseminare stabilit de BNS, precum și completarea și transmiterea a 120 de chestionare în adresa organizațiilor internaționale, inclusiv la Eurostat - 79 chestionare.
- 2) Compartimentul 2 „Lucrările executate, informațiile și datele furnizate de către BNM, ministere, alte autorități ale administrației publice centrale și alte entități pentru elaborarea și diseminarea statisticilor oficiale” conține 130 titluri de informații statistice și administrative, ce urmează a fi prezentate în adresa BNS pentru elaborarea și diseminarea statisticilor oficiale.

Rezultatele scontate ale realizării PLS sunt următoarele:

- informație statistică relevantă și autentică elaborată și diseminată utilizatorilor, în vederea satisfacerii cât mai ample a cerințelor informaționale ale utilizatorilor interni și externi;
- producerea de indicatori noi și/sau ajustați la acquis-ul comunitar în domeniul statisticii; extinderea gradului de corespundere a statisticilor naționale cerințelor acquis-ului UE;
- acces sigur al utilizatorilor la informație relevantă, fiabilă, dezagregată și comparabilă la nivel internațional, în special european;
- extinderea utilizării surselor alternative de date (surse de date administrative și private), inclusiv la nivel individual, pentru a soluționa solicitările crescânde ale utilizatorilor în statistici de calitate, comparabile la nivel internațional, în special cel european, eficientizarea costurilor și asigurarea sarcinii neexcesive asupra respondenților.

În comparație cu PLS pentru anul 2025, proiectul PLS pentru anul 2026 prevede includerea în compartimentul 1 al cap.VI a **8 lucrări noi**, inclusiv:

I. Realizarea de cercetări statistice noi în vederea alinierii la cererile informaționale în creștere ale utilizatorilor și armonizarea cu standardele și bunele practici internaționale, în special celor europene:

- *Formarea profesională continuă în întreprinderi în anul 2025*, în scopul alinierii la normele UE prin transpunerea totală a [Regulamentelor \(CE\) nr. 1552/2005, 198/2006 și 1153/2014](#). Această lucrare va fi realizată o dată la 5 ani. Datele vor fi colectate în 2026 și vor fi diseminate în 2027, în corespundere cu calendarul stabilit conform cerințelor UE;
- *Structura lucrărilor de construcții executate*, întru alinierea statisticilor construcțiilor la Regulamentul (UE) nr. 2019/2152 privind statisticile europene de afaceri;
- *Cercetarea în gospodării privind bunăstarea și securitatea femeilor*, întru implementarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 32/2023 și a Directivei UE 2024/1385 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice;

II. Realizarea activităților inovatoare, în domeniul statisticilor experimentale, pentru testarea noilor metode și tehnici pentru producerea statisticilor oficiale, precum și pilotarea/testarea de cercetări statistice noi:

- *Cercetarea pilot în gospodării privind veniturile și condițiile de trai, în anul 2025 și a calculelor experimentale privind rata riscului de sărăcie*, întru pilotarea

implementării Ghidului metodologic și descrierea variabilelor țintă EU-SILC, operațiunea din 2026, conform Regulamentului (CE) nr.1700/2019;

- *Cercetarea pilot privind cheltuielile de protecție socială a organizațiilor necomerciale* pentru implementarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 și alinierea statisticilor sociale la Regulamentului (CE) nr. 458/2007 privind Sistemul european de statistici integrate privind protecția socială;
- *Cercetarea pilot privind utilizarea TIC în gospodării și de către persoane*, în scopul alinierii la normele UE prin transpunerea Regulamentului (UE) nr. 2019/1700 de stabilire a unui cadru comun pentru statisticile europene referitoare la persoane și gospodării, bazate pe datele la nivel individual colectate din eșantioane;
- *Cercetarea pilot privind cererea turistică în gospodării*, în scopul alinierii la normele UE prin transpunerea Regulamentului (UE) nr. 692/2011 privind statisticile europene din domeniul turismului și de abrogare a Directivei 95/57/CE a Consiliului, Anexa II;
- *Cercetarea pilot "Ancheta integrată în agricultură"*, întru transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2024/2914 al Comisiei din 25 noiembrie 2024 privind datele care trebuie furnizate în perspectiva anului de referință 2026, în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1091 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile integrate referitoare la exploatații agricole, în ceea ce privește lista variabilelor și descrierea acestora.

Totodată, în virtutea faptului că unele cercetări sunt periodice, având periodicitatea realizării de o dată la câțiva ani, precum și urmare a optimizării sistemului de cercetări statistice, în vederea reducerii presiunii informaționale asupra mediului de afaceri, precum și valorificării de noi surse de date administrative care permit substituirea cercetărilor statistice, proiectul PLS pentru anul 2026 în comparație cu PLS pentru anul 2025 prevede excluderea a 4 cercetări statistice:

- *Cercetarea Activitățile copiilor*, modul adițional la AFM, deoarece este o lucrare periodică realizată în a.2025;
- *Activitatea de inovare*, este o lucrare periodică efectuată o dată la 2 ani, următoarea rundă va fi realizată în a. 2027 (pentru perioada de referință 2024-2026);
- *Activitatea asigurătorilor*, care a fost transferată în compartimentul 2, pentru a fi prezentată de către Banca Națională a Moldovei;
- *Formarea profesională a salariaților (FORPRO)*, lucrarea nu va fi realizată în anul 2026, fiind substituită cu o cercetare nouă - *Formarea profesională continuă în întreprinderi*, care prevede transpunerea integrală a [Regulamentelor \(CE\) nr. 1552/2005, 198/2006 și 1153/2014](#).

Concomitent, întru evitarea dublării fluxurilor informaționale, din compartimentul 2 a fost exclusă prezentarea *Informației privind adresa (raion, sat/comună) de domiciliu (date agregate) și/sau reședința temporară a persoanelor care au traversat frontiera de stat*, deținute de Agenția Servicii Publice (ASP), această informație fiind preluată prin intermediul MConnect direct din Registrul de Stat al Populației deținut de ASP, în cadrul activității 107 din PLS pentru anul 2026 „*Informația privind migrația internă (persoane cu/fără domiciliu și/sau reședință temporară) în anul 2025*”.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Necesitatea elaborării proiectului hotărârii de Guvern este dictată de prevederile **art. 11 al Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială** care stabilește că informația statistică

este produsă de producătorii de statistici oficiale, conform programelor multianuale și anuale de lucrări statistice, aprobate de Guvern.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Informația prezentată urmare a implementării PLS pentru anul 2026 va spori capacitatea autorităților publice în ceea ce privește elaborarea, monitorizarea și evaluarea impactului politicilor naționale și sectoriale. Monitorizarea pe întreg ciclul de politici publice și evaluarea impactului este premisa pentru îmbunătățirea continuă a acestor politici.

Urmând să ofere un flux de date statistice calitative și relevante, PLS pentru anul 2026 va facilita fundamentarea politicilor bazate pe evidențe, în special pe statistici oficiale, comunicarea mai transparentă cu publicul și, astfel, va contribui la îmbunătățirea calității guvernării în ansamblu și a bunei informări a societății.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Realizarea PLS pentru anul 2026 va fi efectuată în limitele mijloacelor bugetare alocate BNS și altor autorități/instituții vizate în compartimentul 2, cap. VI al Programului.

Sursa de finanțare pentru realizarea lucrărilor incluse în compartimentul 1 din PLS pentru anul 2026 sunt mijloacele financiare alocate la subprogramul 1202 „Lucrări statistice” în conformitate cu propunerile BNS în contextul elaborării Cadrul Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2026- 2028. Costul estimativ al lucrărilor din compartimentul 1 al proiectului PLS pentru anul 2026 constituie 81 540,2 mii lei.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În corespundere cu standardele internaționale, inclusiv ale UE, prezentul Program prevede elaborarea datelor bazate pe:

- cercetări statistice, precum și a situațiilor financiare prezentate de entități (stipulate în Capitolul VI, compartimentul 1 al PLS pentru anul 2026);
- datele administrative deținute de instituțiile publice (stipulate în Capitolul VI, compartimentul 2 al PLS pentru anul 2026).

Pentru a diminua sarcina informațională asupra entităților economice și a crește eficiența activităților statistice, BNS anual extinde utilizarea surselor de date administrative și private, realizând și o serie de calcule experimentale pentru asigurarea tranziției de la sursele tradiționale de date la cele alternative (vedeți Capitolul VI (1), subcapitolul XXV *Statistici experimentale*).

Totodată, PLS va contribui la îmbunătățirea eficienței economice a alocării și a utilizării resurselor aflate la dispoziția utilizatorilor de date, în măsura în care aceste date vor fi utilizate pentru luarea unor decizii optime din punct de vedere economic.

Astfel, entitățile economice care vor utiliza date statistice mai fiabile, mai dezagregate și mai relevante vor fi în stare să ia decizii mai bine informate privind proiectele investiționale, planurile de angajare a forței de muncă și amplasarea teritorială a capacităților de producție, a punctelor de vânzări și de prestări servicii. Aceasta va conduce la creșterea eficienței generale în sectorul de producție și, astfel, la extinderea durabilă a capacităților naționale de producție.

4.4. Impactul social

Proiectul PLS va contribui la identificarea soluțiilor optime de sporire a bunăstării colective prin oferirea datelor calitative, comparabile la nivel internațional și dezagregate (conform unor criterii relevante, precum: sex, vârstă, mediu de reședință, aspect teritorial, și alte dezagregări relevante) necesare pentru cercetări și pentru fundamentarea deciziilor de politică publică la nivel național, regional și local, dar și deciziile orientate pe grupuri

vulnerabile ale populației, cu impact așteptat asupra calității vieții acestora și punerii în practică a principiului „nimeni să nu fie lăsat în urmă”. Aceasta va contribui la consolidarea sentimentului de apartenență a fiecărei persoane la comunitate, națiune și stat, va educa gândirea critică a oamenilor și va consolida coeziunea socială.

Implementarea Programului va asigura un nivel mai înalt de echitate socială în legătură cu alocarea resurselor publice. În particular, aceasta se referă la impactul pe care ar putea să-l aibă statistica social-demografică în plan teritorial și încorporarea acestor date în procesul decizional pe întreg ciclul bugetar.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

BNS are implementate proceduri și asigură securitatea informației și protecția datelor cu caracter personal în conformitate cu standardele ISO/IEC 27001:2017 sistemul de management al securității informației (Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Sisteme de management al securității Informației. Cerințe) și ISO/IEC 27701:2019 sistemul de management privind protecția datelor cu caracter personal/confidențiale (Securitatea informației, securitatea cibernetică și protecția confidențialității. Sisteme de management al securității informației. Cerințe).

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prezentul Program va oferi date conform unor criterii relevante, inclusiv pe sexe.

4.5. Impactul asupra mediului

La nivelul politicilor, datele statisticii oficiale vor spori eficiența și relevanța reglementărilor de mediu, vor scurta timpul de reacție din partea autorităților în cazul unor crize de mediu și vor permite redresarea mai rapidă la faza post-criză.

La nivelul cercetărilor științifice, datele statistice vor permite studierea și înțelegerea mai bună a interacțiunilor dintre om și natură, a modalităților de adaptare ale ecosistemelor la schimbările climaterice, construirea și operarea unor modele integrate și utilizarea acestora pentru elaborarea unor programe și strategii de dezvoltare durabilă.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.

Proiectul PLS nu prevede transpunerea nemijlocită a actelor normative ale UE. Totodată, PLS este structurat conform Compendiumului de cerințe statistice al UE și are la bază prevederi relevante ale art. 13, 17 din Regulamentul (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Vedeți pct. 5.1.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2026, a fost plasat, în modul stabilit, pe portalul www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a BNS www.statistica.gov.md.

Anunțul privind inițierea procesului de consultări publice în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat pe pagina

oficială a BNS la rubrica transparența în procesul decizional (<https://statistica.gov.md/ro/proiecte-de-decizii-110.html>) și pe platforma particip.gov.md. Proiectul hotărârii de Guvern a fost **consultat public în cadrul unei ședințe** organizate de BNS pe data de 17 iulie curent, la care au participat reprezentanții autorităților publice centrale, societății civile, instituțiilor de cercetare științifică și de învățământ, sindicatelor, patronatelor. La definitivarea proiectului PLS s-a ținut cont de propunerile participanților la consultare.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție și juridice conform prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre a Guvernului a fost elaborat în concordanță cu cadrul juridic existent, în conformitate cu Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

- 1) colectarea datelor prin intermediul cercetărilor statistice realizate de BNS și alți producători de statistici;
- 2) consumul de date din sursele de date administrative și private în conformitate cu prevederile art. 16 din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, recepționate de la instituțiile incluse în compartimentul 2 „*Lucrările executate, informațiile și datele furnizate de către BNM, ministere, alte autorități ale administrației publice centrale și alte entități pentru elaborarea și diseminarea statisticilor oficiale*”.
- 3) prelucrarea, sistematizarea, centralizarea, estimarea, analizarea și diseminarea statisticilor oficiale;
- 4) datele colectate vor fi prelucrate, diseminate și stocate în conformitate cu Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.

**Director general al
Biroului Național de Statistică**

Oleg CARA